

Raadsmededeling - Openbaar

Nummer : 183-2020
Datum : 30 oktober 2020
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : H.G. Eskes
Portefeuillehouder : M.J. Veldhuizen
Onderwerp : beantwoording vragen diverse fracties startnotitie transitievisie warmteplan

Aanleiding:

Vragen diverse fracties over de Startnotitie transitievisie warmteplan voor de beeldvorming van 2 november 2020.

Inhoud Mededeling:

Vragen fractie ChristenUnie:

Aan welke voorwaarden/eisen moet een warmteplan voldoen?

Antwoord:

In de transitievisie warmte legt de gemeenteraad een realistisch tijdspad vast waarop wijken van het aardgas gaan. Voor de wijken waarvan de transitie vóór 2030 gepland is, zijn ook de potentiële alternatieve energie infrastructuur (all electric, (type) warmtenet etc.) bekend. Uiterlijk eind 2021 heeft elke gemeente een transitievisie warmte voor de gehele gemeente. Het totaal van de transitievisies warmte (voor alle gemeenten opgeteld) is gericht op het aardgasvrij maken van 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen in de periode 2022 t/m 2030, met het oog op het CO₂-arm maken van de gebouwde omgeving.

In de startnotitie staat dat de ambitie van het Akkoord uit Groenlo (voor 2030 aardgasvrij) te ambitieus is.

1. Op basis waarvan doet het college deze uitspraak?
2. Hoe verhoudt dit tot het door de raad vastgestelde plan van aanpak duurzaamheid (2019), waarin letterlijk staat dat Aalten zich committeert aan het Akkoord van Groenlo? In het PvA duurzaamheid staat verder dat “De gemeente Aalten heeft het Akkoord van Groenlo medeondertekend en heeft zich daarmee verbonden aan de duurzaamheidsdoelstelling ‘Achterhoek energieneutraal in 2030’ en verderop is een uitgebreide beschrijving van het Warmteplan opgenomen.”
3. Wat is nodig om wel te voldoen aan het eigen gepresenteerde plan van aanpak duurzaamheid?

Antwoord:

Vanuit het landelijke klimaatakkoord is er een streven om in 2050 aardgasvrij te zijn. Het is nogal ambitieus om te stellen dat de Achterhoek dat dan wel 20 jaar eerder kan realiseren. Daarnaast denken wij dat volledig aardgasvrij zowel technisch als maatschappelijk (financiering) niet voor 2030 te realiseren is. In de wijkuitvoeringsplannen, dat zijn gedetailleerde warmtetransitieplannen voor de wijken die volgen op de vaststelling van de transitievisie warmte, wordt de precieze datum waarop de toelevering van aardgas in wijk wordt beëindigd aangegeven. Deze bekendmaking dient ten minste 8 jaar voor die datum plaats te vinden. We leven nu al in eind 2020. In de tijd is het dan al niet echt mogelijk om alle wijken in 2030 van het aardgas af te koppelen.

Het Plan van Aanpak Duurzaamheid heeft zich aan het Akkoord van Groenlo en Uitvoeringsagenda Achterhoek gebonden. Wanneer in de Achterhoek in 2030 niet is gestopt met (fossiel) aardgasverbruik heeft dat als consequentie dat de energieneutraliteit in 2030 uit het Akkoord van Groenlo moet worden losgelaten. Bij energieneutraliteit is alle energie die nog wordt gebruikt duurzaam opgewekt. Zolang er nog fossiel aardgas wordt gebruikt kun je dan niet energieneutraal zijn. Wellicht is op dat moment niet

onderkend dat de achterhoek dan al in 2030 geen aardgas meer kan verbruiken. De herijking van de uitvoeringsagenda staat voor de komende tijd op de rol voor de Achterhoek. Voortschrijdend inzicht. In het PvAD is ook aangegeven dat de transitievisie warmte eind 2021 wordt vastgesteld.

Hoe zal worden omgegaan met de buitengebieden? Krijgt dit een plaats in de visie? Valt dit ook onder de gebouwde omgeving?

Het buitengebied is ook verdeeld in wijken en valt ook onder de gebouwde omgeving. De CBS-wijkindeling wordt gehanteerd. Deze wijken krijgen ook een plaats in de planning van de Transitievisie Warmte

Worden er financiële middelen voor de totstandkoming van de visie beschikbaar gesteld door de provincie?

Antwoord:

Nee, er worden op dit moment door de provincie geen directe financiële middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld voor het tot stand komen van de Transitievisie Warmte. Er zijn vanuit de provincie wel ondersteunende programma's voor de warmtetransitie (zoals 'de wijk van de toekomst').

Vragen VVD fractie:

Vraag 1.

Pagina 4 Stuurgroep samenstelling

Waarom wordt in de stuurgroep niet een partij opgenomen namens:

- a) de lokale makelaars ?
- b) vastgoedbeheerders / VVE beheerders ?
- c) IKAD (de industrie is de grootste gebruiker van warmte)/ NOVA?

Antwoord:

In de Transitievisie Warmte gaat het over grote lijnen, een wijkplanning (wanneer gaat een wijk van het aardgas af) en welk warmte-alternatief wordt daarbij het meest kansrijk geacht (indien een wijk vóór 2030 van het gas af gaat). De transitievisie is betrekkelijk grofmazig, op CBS-wijkniveau. Voor vastgoedbeheerders, makelaars, VVE-beheerders speelt het individuele belang in de transitievisie warmte hierin minder. Daarom zijn zij, of een vertegenwoordiging van hen, niet opgenomen in de stuurgroep

Het is waar dat in de gemeente Aalten de bedrijven nu met ongeveer tweederde van het aardgasverbruik de grootste verbruikers van aardgas zijn. Bij bedrijven wordt aardgas voor het grootste deel ingezet in het productieproces. In de transitievisie warmte ligt de focus toch wat meer op de verwarming van woningen en warm tapwater. Productieproces wordt dan een andere tak van sport, die een individueel aanpak verlangt. In ieder geval wel anders dan een wijkgerichte benadering uit de transitievisie warmte. Maar daarom is er nog geen reden om IKAD, NOVA, op te nemen in de stuurgroep.

Vraag 2.

Pagina 4 Stuurgroep samenstelling

- a) Waarom is er vanuit de gemeente een dubbele vertegenwoordiging in de stuurgroep?
- b) Waarom is dit niet het geval bij de overige stakeholders?

Antwoord:

Het onderwerp Transitievisie Warmte raakt erg aan de onderwerpen duurzaamheid en het sociaal domein. Daar zijn verschillende wethouders voor. Vandaar dat voor een dubbele bezetting in de stuurgroep is gekozen. Bij de overige stakeholders denken wij dat er niet een dergelijke portefeuilleverdeling speelt.

Vraag 3.

Pagina 4 Stuurgroep[:

Op welke onderdelen wordt er aan de deelnemende partijen in de stuurgroep commitment gevraagd en waaruit bestaat dit commitment?

Antwoord:

Dat is nog niet over besloten maar wij denken aan: de validatie van de inhoudelijke wijkanalyses, het multicriteria-analyse-model en de wijze van toepassing (hierin wordt een weegfactor aan de diverse onderdelen van de wijkanalyses gegeven en dat zorgt zo voor een puntenscore per wijk die medebepalend is voor de volgorde en het tijdsfad), de uiteindelijke wijkplanning/volgorde en het benoemen van de kansrijke warmtealternatieven in de wijken.

Vraag 4.

Pagina 5: Adviesbureau

- a. Welke rol heeft de Gemeente in de aanstelling en aansturing van het externe adviesbureau?
- b. Hebben wij invloed op hun planning en oplevering?

Antwoord:

De selectie van het bureau Over Morgen voor de op regionale schaal uitgevoerde brede wijkanalyses is regionaal aanbesteed. Op dit moment worden zij ambtelijk aangestuurd, waar dat nodig zou moeten zijn, door de warmtecoördinatoren van de achterhoekse gemeenten. Waar het de keuze van een adviesbureau voor ondersteuning van het opstellen van de gemeentelijke warmtetransitievisie betreft, wordt dat als een uitvoeringstaak gezien en ligt de selectie en de aansturing bij het college. Bij de selectie worden uiteraard de aanbestedingsregels gevolgd.

5. In hoeverre heeft de gemeente invloed op de planning en volgorde van aanpak door Liander?

Antwoord:

De gemeente kan en zal Liander niet eenzijdig aansturen. Met de netbeheerder Liander wordt overlegd en op basis van argumenten zal Liander op één lijn komen met de planning voor het aardgasvrij maken van de wijken. Liander heeft als netbeheerder natuurlijk veel invloed op de planning. Zij zullen het aardgas moeten afkoppelen en het leidingnet verwijderen. Afhankelijk van het gekozen alternatieve warmtesysteem kunnen de gevolgen voor het elektriciteitsnet in een wijk, maar ook het net daarbuiten, groot zijn. Noodzakelijke verzwaren van het elektriciteitsnet bij wijken met veel warmtepompen en elektrische auto's bijvoorbeeld.

Vragen fractie GemeenteBelangen:

Vraag:

Op pagina 3 geeft u aan dat het technisch onmogelijk is om in 2030 alle aardgasverbruik bij kleinverbruikers geheel uit te bannen. Waarom gaat dit niet lukken? Tussen de regels door lezen we dat u opteert om pas in 2050 aardgasvrij te zijn. Wie bepaalt dit? We zien dat een aantal andere gemeenten wel de ambitie hebben om het eerder te realiseren. Waarom zou u niet voor een tussendoel kiezen van bijvoorbeeld x woningen in 2030?

Antwoord:

Vanuit het landelijke klimaatakkoord is er een streven om in 2050 geheel aardgasvrij te zijn. Voor geheel Nederland is het streven om 1,5 miljoen gebouwen (waaronder woningen) in 2030 van het gas af te hebben. Dit is zo door het kabinet bepaald.

In de wijkuitvoeringsplannen, dat zijn gedetailleerde warmtetransitieplannen voor de wijken die volgen op de vaststelling van de transitievisie warmte, wordt de precieze datum waarop de toelevering van aardgas in wijk wordt beëindigd aangegeven. Deze bekendmaking dient ten minste 8 jaar voor die datum plaats te hebben. We leven nu al in eind 2020. In de tijd is het dan al niet echt mogelijk om alle wijken in 2030 van het aardgas af te koppelen.

Wij verwachten niet dat er andere gemeenten zijn die de ambitie hebben om in 2030 alle woningen van het aardgas te hebben gehaald. In de Transitievisie Warmte formuleren wij feitelijk een tussendoel voor het aantal woningen dat voor 2030 van het aardgas af gaat. De visie heeft als doel om beredeneerd, en gefundeerd op brede informatie over de wijken en potentiële warmtebronnen, een verantwoorde planning op te stellen voor wanneer wijken van het aardgas af kunnen gaan. Het aantal 'aardgasvrije' woningen is bekend, wanneer bekend is welke wijken vóór 2030 van het aardgas gaan.

Vraag:

Kunt u een tijdsfad aangeven voor het opstellen van de Transitievisie Warmte?

Antwoord:

Ja, dat kunnen wij. De transitievisie warmte moet uiterlijk voor 1 januari 2022 klaar zijn. Wij mikken op november/december 2021 voor raadsbehandeling. De wijkanalyses en de multicriteria-analyse tool worden in november 2020 opgeleverd door het adviesbureau Over Morgen.

Vraag:

De inwoners van de gemeente Aalten vervullen een belangrijke rol in de warmtetransitie. Waarom zit er dan geen afgevaardigde(n) van de inwoners in de projectgroep? U schrijft in uw voorstel dat de inwoners geïnformeerd worden via de gebruikelijke kanalen. Waarom gaat u niet een stap verder in participatie en laat u de inwoners meepraten? Zij zijn toch belangrijke stakeholders.

Antwoord:

De inwoners, de huiseigenaren, zijn zeer belangrijk in de warmtetransitie. Uiteindelijk zijn zij degenen die de warmtetransitiemaatregelen in hun woning gaan treffen en betalen. Maar in de Transitievisie Warmte gaat het over de grote lijnen en om een wijkplanning (wanneer gaat een wijk van het aardgas af) en welk warmtealternatief wordt daarbij het meest kansrijk geacht (indien vóór 2030 van het gas af). Dit visieproces is betrekkelijk grofmazig, op CBS-wijkniveau. Voor de burger, woning- en gebouweigenaar (m/v), speelt het individuele belang in de transitievisie warmte daarin minder. Voor hen is daarom de participatie in dit proces beperkt tot 'meeweten' en 'meepraten'. Dat wordt vormgegeven in publieksavonden waarin de burger wordt geïnformeerd over de transitievisie warmte en zij daarop kunnen reageren. Ook kunnen zij reageren naar aanleiding van de ter inzagelegging van de concept- transitievisie warmte.

De rol van de woning- en gebouweigenaren verandert in meewerken/meebeslissen bij de wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Deze plannen zijn veel concreter over de warmtetransitie in de wijken; per woning/gebouw, alternatief warmtesysteem en tijdstip van omschakeling.

Vragen CDA fractie:

1. U geeft aan "Deze start notitie gaat alleen over het opstellen van de Transitievisie Warmte en wie we daar bij gaan betrekken" Hiervoor betrekken we diverse stakeholders om een visie op te stellen die aan bewoners, huis- en gebouweigenaren een eerste beeld schetst van het stapsgewijze tijdpad richting aardgasvrij. Bij deze stakeholders zitten niet de particuliere huis- en gebouweigenaren. Met uitzondering van de woningbouwcoöperatie mis ik namelijk deze groep bij de Stuurgroep en Projectgroep. Dit is wel de groep waar het niet vrijblijvend uitgevoerd moet worden en die het grotendeels moet betalen. Waarom betreft u deze groep er pas aan het eind van de planvorming bij middels informatieavonden en inspraak en niet van het begin af aan?

Antwoord:

De woning- en gebouweigenaren zijn erg belangrijk, zij zullen uiteindelijk de warmtetransitiemaatregelen moeten treffen, en betalen, dat zijn wij met u eens. In de Transitievisie Warmte wordt een planning opgesteld voor wanneer de wijken van het aardgas afgaan. En van de wijken die vóór 2030 van het gas af gaan wordt de meest voor de hand liggende warmtealternatief benoemd met een indicatie van de mogelijke kosten. De transitievisie warmte beschrijft de grote lijnen, is betrekkelijk grofmazig, op CBS-wijkniveau. Voor de burger, woning- en gebouweigenaar (m/v), speelt het individuele belang in de transitievisie warmte minder. Voor hen is daarom de participatie in dit proces beperkt tot 'meeweten' en 'meepraten'. Dat wordt vormgegeven in publieksavonden in de burger wordt geïnformeerd over de transitievisie warmte en zij daarop kunnen reageren. Ook kunnen zij reageren naar aanleiding van de ter inzagelegging van de concept- transitievisie warmte. De rol van de woning- en gebouweigenaren verandert in meewerken/meebeslissen bij de wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Deze plannen zijn veel concreter over de warmtetransitie in de wijken; per woning/gebouw, alternatief warmtesysteem en tijdstip van omschakeling.

2. Er wordt in het hele stuk met geen woord gerept over verwarmen/energieomzetting via waterstofgas. (er zijn inmiddels waterstof gestookte CV ketels die ook elektra kunnen opwekken). Wordt deze optie in het TVW-plan meegenomen?

Antwoord:

De startnotitie Transitievisie Warmte is een notitie die het proces beschrijft en kijkt niet naar de technische inhoudelijke keuzes zoals voor bijvoorbeeld waterstof. Dat komt juist in de Transitievisie Warmte aan de orde. Waterstof is een onderdeel van de optie 'gasnet' in de wijkanalyses en de alternatieve scenario's. Het lijkt vooralsnog een optie voor oude monumentale binnensteden waar andere opties minder goed toepasbaar zijn.

Vragen fractie D66:

De Transitievisie Warmte geeft een tijdplanning voor Op pagina 1 lezen we:

- *"Het grootste deel van onze energievraag bestaat echter niet uit vraag naar elektriciteit maar naar warmte. Ook in de gemeente Aalten is de huidige warmtevraag drie keer groter dan de elektriciteitsvraag."*
- *"Uit de ambitie energieneutraal in 2030, het akkoord van Groenlo, volgt dat de gemeente Aalten in 2030 aardgasvrij is"*
- *"Dat botst wel met de landelijke doelstellingen uit het nationale energieakkoord waarin Nederland 'pas' in 2050 aardgasvrij hoeft te zijn."*
- *"Wellicht dat Aalten op dit punt beter bij de ambitie uit het klimaatakkoord kan aansluiten. Het akkoord van Groenlo is hier te ambitieus."*

Vraag: Betekent dit dat het akkoord van Groenlo voor 75% (deel warmtevraag) wordt losgelaten?

Wanneer nu al bekend is dat de Achterhoek in 2030 niet is gestopt met (fossiel) aardgasverbruik heeft dat als consequentie dat de energieneutraliteit in 2030 uit het Akkoord van Groenlo moet worden losgelaten. Bij energieneutraliteit is alle energie die nog wordt gebruikt duurzaam opgewekt. Zolang er nog fossiel aardgas wordt verbruikt kun je dan niet energieneutraal zijn. Wij verwachten niet dat dat energieneutraliteit voor 75% (warmte deel) wordt losgelaten. We nemen aan dat in ieder geval in 2030 wel een substantieel deel wordt bespaard op het aardgasverbruik en/of is vervangen. Wanneer aangesloten wordt bij het klimaatakkoord wordt een 49% lagere uitstoot van broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990 nagestreefd. Het Akkoord van Groenlo heeft 2012 als referentiejaar en gaat over fossiel energieverbruik. Dat energieverbruik veroorzaakt een uitstoot van CO₂. Analooq aan het Akkoord van Groenlo zou in 2030 het fossiel energieverbruik ongeveer 54% lager moeten zijn ten opzichte van 2012. Het energieverbruik was in 2012 ongeveer 10% hoger dan in 1990. Dat verklaart het verschil met 49%.

Pagina 1: "Hiervoor betrekken we diverse stakeholders om een visie op te stellen"

Vraag: Op welke stakeholders wordt hier gedoeld?

Antwoord:

Woningcorporatie, netbeheerder.

Vraag: Op basis van de participatieladder, welke mate van participatie wordt voorzien voor burgers en andere stakeholders? Raadplegen, Adviseren, Co-Productie of Mee-beslissen?

Antwoord:

Voor de burgers is de participatie in dit proces beperkt tot 'meeweten' en 'meepraten' (raadplegen). Dat wordt vormgegeven in publieksavonden waarin de burger wordt geïnformeerd over de transitievisie warmte en zij daarop kunnen reageren. Ook kunnen zij reageren naar aanleiding van de ter inzagelegging van de concept- transitievisie warmte.

De rol van de woning- en gebouweigenaren verandert in meewerken/meebeslissen bij de wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Deze plannen zijn veel concreter over de warmtetransitie in de wijken; per woning/gebouw, alternatief warmtesysteem en tijdstip van omschakeling.

Pagina 1: "De Transitievisie Warmte geeft nog geen uitsluitsel over de toekomstige (aardgasvrije) warmtestrategie per wijk, maar vormt het startpunt om per wijk aan de slag te gaan met een wijkuitvoeringsplan"

Vraag: Welke (voorlopige) informatie geeft de Transitievisie Warmte wel op wijkniveau?

Antwoord:

wanneer de betreffende wijk 'van het aardgas' gaat en indien dat voor 2030 is wordt ook het meest kansrijke warmtealternatief benoemd.

Pagina 2 - Stuurgroep

Vraag: De wooncorporatie is onderdeel van de stuurgroep. Hoe worden (de belangen van) particuliere verhuurders en woningeigenaren vertegenwoordigd?

Antwoord:

De woningcorporaties hebben door hun grote woningbezit in de wijk de mogelijkheid om door te pakken en hebben daarmee grote invloed op de planning. Zij worden ook wel de startmotor van de warmtetransitie genoemd. De invloed van individuele woningeigenaren of verhuurders is in die zin minder groot.

Pagina 6 "welke wijken kansrijk zijn om vóór 2030 te starten of zelfs volledig aardgasvrij zijn en wijken die waarschijnlijk na 2030 aan de beurt komen."

Vraag: Wat is de ambitie van het college voor 2030? Bij hoeveel wijken zou dan een aanvang gemaakt moeten zijn en zou het mogelijk zijn om bijvoorbeeld één wijk in 2030 grotendeels aardgasvrij te hebben?

Antwoord:

De Transitievisie Warmte heeft juist als doel om beredeneerd, en gefundeerd op brede informatie over de wijken en potentiële warmtebronnen, een verantwoorde planning op te stellen voor wanneer wijken van het aardgas af gaan. De ambitie van het college is om dit verantwoord te doen, niet voor de vuist weg een percentage te noemen dat niet gebaseerd is op onderzoek naar de mogelijkheden. Het aantal 'aardgasvrije' woningen is bekend, wanneer bekend is welke wijken vóór 2030 van het aardgas gaan.

Wij zouden kunnen overwegen met een proefwijk, voorbeeldwijk, wijk van de toekomst, aan de slag te gaan.

Vraag: Zijn er delen van het gasnet in gemeente Aalten die voor 2030 of kort daarna vervangen moeten worden? Bijvoorbeeld de hoge druk gasleidingen in het buitengebied?

Antwoord:

Netbeheerder Liander benadrukt dat het huidige gasnet veilig is en ook zal blijven. In de gemeente Aalten liggen voor een deel nog wel grondroeringsgevoelige gasleidingen. Dat zijn leidingen van broos gietijzer of asbestcement. Bij grondverzakkingen ontstaat daar eerder een gaslek dan bij de 'flexibelere' kunststofleidingen. Liander geeft aan dat op alle plaatsen waar dit een probleem zou worden de grondroeringsgevoelige leidingen al zijn vervangen. Wanneer echter in deze gebieden om andere reden grondwerk plaatsvindt, zoals rioleringswerkzaamheden, wegonderhoud, moet in de regel het grondroeringsgevoelig aardgasnet ook worden vervangen.

Vraag: Aangezien aardgasvrij slechts een middel is om het doel - CO2 reductie - te bereiken, is het dan niet aan te bevelen de CO2 reductie van de diverse maatregelen op te sommen?

Antwoord:

In het Plan van Aanpak Duurzaamheid hebben wij dat gedaan. Het vertrekpunt van de transitievisie warmte is het vervangen van aardgas, vanwege het broeikaseffect door CO2-uitstoot, maar ook vanwege de 'groningen-problematiek'. Voor een verbruik van 1 m³ (grijs) aardgas kan een gemiddelde CO2-uitstoot van 1,89 kg.CO2 worden aangehouden. Het verminderen van het aardgasverbruik door isolatiemaatregelen aan woningen te treffen blijft uiteraard uiterst zinvol. Wat je niet verbruikt zorgt ook niet voor CO2-uitstoot.

Vraag: wat is trouwens het referentiepunt "CO2 uitstoot 1990" voor de RES regio of de gemeente Aalten?

Antwoord:

Het klimaatakkoord heeft ten aanzien van de uitstoot van broeikasgassen 1990 als referentiejaar. De RES is gebaseerd op het klimaatakkoord, dus zou hetzelfde referentiepunt moeten zijn gehanteerd. Maar in de concept-RES is vooral naar het Akkoord van Groenlo en de Uitvoeringsagenda Achterhoek gekeken. En dat heeft 2012 als referentiejaar. Het hinkt wat op twee gedachten, dat zien wij ook. Voor de toekomst willen we daar duidelijkheid in scheppen. De herijking van de uitvoeringsagenda staat

voor de komende tijd op de rol voor de Achterhoek. In 1990 was het energieverbruik circa 10% lager dan in 2012. Dat geldt dan ook wel voor de CO₂-uitstoot

Vraag: Kostenneutraal zal deze warmtetransitie niet zijn. Hoe wordt het kosteneffect voor de individuele gebruiker in onze gemeente weergegeven?

Antwoord:

In de warmteatlas, dat is een onderdeel van de in november op te leveren brede wijkanalyses door het adviesbureau Over Morgen, is per warmtealternatief de nu bekende onrendabele top weergegeven. Het zou mooi zijn wanneer de warmtetransitie per woning en het toekomstige energieverbruik, niet meer gaat kosten dan de huidige energierekening. Dat dat gaat lukken is nu niet de verwachting. De onrendabele top is feitelijk een inschatting van de meerkosten.

Vragen n.a.v. Raadsmededeling 175-2020

Raadsmededeling 175-2020 is inhoudelijk nauw verwant met RES en Transitievisie Warmte. Daarom het verzoek deze raadsmededeling toe te voegen bij de stukken van dit agendapunt.

Pagina 2: "Op dit moment lijken warmtenetten (restwarmte) een beperkte omvang te bieden, diepe geothermie lijkt niet te werken in de Achterhoek. Warmtepompen, individueel of ten behoeve van een warmtenet, lijken het meest kansrijk."

Vraag: Is de verwachting dat de Warmtevisie Strategie voor de meeste zo niet alle wijken in gemeente Aalten grootschalige inzet op warmtepompen zal zijn? Kunt u dit toelichten?

Antwoord:

Op basis van de concept-wijkanalyses door Over Morgen is dat wel een redelijke inschatting. Ook worden er her en der nog wel kansen gezien voor een warmtenet. Maar hiermee wordt wel erg vooruitgelopen op de nog te formuleren inhoud van de Transitievisie Warmte.

Pagina 3: "Stel dat het mogelijk is om de gehele verwarming van de bebouwde omgeving van de Achterhoek met warmtepompen te realiseren, en dat een COP van 5 de standaard is, dan hoeft er 'maar' een vijfde van huidige energie voor warmte te worden opgewekt (met zon en wind)."

Vraag: De startnotitie Transitievisie Warmte sluit uit dat deze berekening niet in 2030 gehaald kan worden en gaat uit van 2050. Is dit correct?

Antwoord:

Ja, dat is wel correct. De verwachting die in de startnotitie staat is dat de warmtetransitie niet in 2030 zal zijn afgerond in de gemeente Aalten. Dan zal ook niet in 2030 alle warmtevoorziening van woningen en andere gebouwen met behulp van warmtepompen zijn gerealiseerd. In 2050 zal, in overeenstemming met het klimaatakkoord, Nederland wel 'van het aardgas' af moeten zijn.

Vraag: In deze raadsmededeling wordt gerekend op 1,45 TWh energieopwekking middels warmtepompen in 2030. Hoeveel wijken / woningen moeten voorzien zijn van een warmtepomp om deze berekening te halen?

Antwoord:

Deze berekening gaat uit van alle wijken en woningen

Pagina 3: "Met warmtepompen (COP=5) hoeft 'nog maar' 2593 TJ = 0,72 TWh elektrische stroom te worden ingezet om 12.976 TJ (4,19 TWh) aan warmte op te wekken.(...) Er is dan wel wat zorg over de capaciteit en de belasting van het elektriciteitsnet. En of dit daadwerkelijk al in 2030 zal zijn gerealiseerd"

Vraag: Er wordt gerekend op een toename van elektriciteit van 0,72 TWh door het grootschalige toepassing van warmtepompen. Zal het elektriciteit verbruik nog verder stijgen door grootschalig gebruik van elektrische auto's? Is hier een schatting van voor 2050?

Antwoord:

Wanneer benzine/dieselauto's grootschalig worden vervangen door elektrische auto's is uiteraard veel meer elektrische energie nodig in de wijken voor het opladen. In de tabel van de klimaatmonitor in de raadsmededeling over het energieverbruik in de Achterhoek staat dat er ongeveer 7.000 TJ energie uit voertuigbrandstoffen wordt verbruikt. Dat is een energie-inhoud die overeen komt met 1,94 TWh.

Electrische auto's gaan zuiniger met energie om dan brandstofauto's (minder warmte- en weerstandverliezen). 20-30% van de brandstofenergie gaat maar naar de aandrijving. Bij elektrische auto's is dat circa 95%. Wanneer alle auto's in 2050 elektrisch zijn en we hetzelfde aantal kilometers blijven rijden zou je de extra elektrische energiebehoefte voor de Achterhoek voor elektrisch rijden op 0,6 TWh kunnen stellen.

Pagina 3: "0,25 TWh energie opwekking in 2030 met biomassa (prognose uitvoeringsagenda)"

Vraag: Op basis van welke verwachtingen is de 0,25 TWh biomassa geprognosticeerd? Hoe verhoudt zich dit de voorgestelde tijdlijn van de Transitievisie Warmte?

Antwoord:

In de uitvoeringsagenda achterhoek 2016 is een schatting gedaan van de theoretisch beschikbare biomassa in de Achterhoek. Dit is aan de hoge kant, hetgeen ook door Over Morgen is vastgesteld. Dit komt zeker aan de orde bij de toekomstige herijking van de uitvoeringsagenda. In de transitievisie warmte kan biogas en biomassa een alternatief warmtescenario zijn voor een wijk of een deel van een wijk. Hierin is een wat zuiverder inschatting gemaakt van de beschikbaarheid. In de landelijk Warmteatlas, vrij in te zien op het internet, is de potentie van biomassa weergegeven. In de tijdlijn, de planning voor wanneer een wijk van het aardgas af gaat, komt biomassa wanneer beschikbaar, technisch geschikt, kostenefficient, duurzaam en op meerdere afwegingen in beeld. Hoe beter dit is, hoe vroeger een dergelijke wijk in de planning zou moeten komen. Verbranding van biomassa scoort hierin niet hoog.

Vragen HNV fractie:

Pagina 1 Akkoord van Groenlo

"Wellicht dat Aalten op dit punt beter bij de ambitie uit het klimaatakkoord kan aansluiten. Het akkoord van Groenlo is hier te ambitieus."

Vraag 1: op basis waarvan is deze conclusie getrokken?

Antwoord:

Wanneer in de Achterhoek in 2030 niet is gestopt met (fossiel) aardgasverbruik heeft dat als consequentie dat de energieneutraliteit in 2030 uit het Akkoord van Groenlo moet worden losgelaten. Bij energieneutraliteit is alle energie die nog wordt gebruikt duurzaam opgewekt. Zolang er nog fossiel aardgas wordt verbruikt kun je dan niet energieneutraal zijn. Vanuit het landelijke klimaatakkoord is er een streven om in 2050 aardgasvrij te zijn. Het is nogal ambitieus om te stellen dat de Achterhoek dat dan wel 20 jaar eerder kan realiseren. Daarnaast denken wij dat volledig aardgasvrij zowel technisch als maatschappelijk (financiering) niet voor 2030 te realiseren is. In de wijkuitvoeringsplannen, dat zijn gedetailleerde warmtetransitieplannen voor de wijken die volgen op de vaststelling van de transitievisie warmte, wordt de precieze datum waarop de toelevering van aardgas in wijk wordt beëindigd aangegeven. Deze bekendmaking dient ten minste 8 jaar voor die datum plaats te vinden. We leven nu al in eind 2020. In de tijd is het dan ook al niet echt mogelijk om alle wijken in 2030 van het aardgas af te koppelen.

Pagina 4 samenstelling stuurgroep:

Vraag 2: Op basis waarvan is gekozen voor deze samenstelling van de stuurgroep? Waarom geen vertegenwoordiging van bijvoorbeeld particuliere vastgoedeigenaren (die de uitvoering grotendeels moet bekostigen)?

Antwoord:

De beantwoording van deze vraag is gecombineerd met vraag 5. Wij verwijzen naar dat antwoord.

Pagina 4 samenstelling projectgroep:

Vraag 3: Dezelfde vraag voor samenstelling projectgroep? Waarom een prominente rol in beide groepen voor Liander?

Antwoord:

Liander is de netbeheerder van zowel het elektriciteitsnet als het aardgasnet. Wanneer het aardgasnet wordt vervangen of wordt verwijderd zijn zij daar inhoudelijk aan. Het verwijderen van het aardgasnet,

of een wijk van het aardgas af, leidt dat vaak naar een verzwaring van het elektriciteitsnet. Dat moet Liander dan uitvoeren. Aangezien de transitievisie warmte vooral over planning gaat is de betrokkenheid en de rol van Liander belangrijk.

Pagina 5: adviesbureau:

Vraag 4: Wie is verantwoordelijk voor de keuze (en aansturing) van het gespecialiseerde adviesbureau?

Antwoord:

De selectie van het bureau Over Morgen voor de op regionale schaal uitgevoerde brede wijkanalyses is regionaal aanbesteed. Op dit moment worden zij ambtelijk aangestuurd, waar dat nodig zou moeten zijn, door de warmtecoördinatoren van de achterhoekse gemeenten. Waar het de keuze van een adviesbureau voor ondersteuning van het opstellen van de gemeentelijke Warmtetransitievisie betreft, is dat en uitvoeringstaak en ligt de selectie en de aansturing bij het college. Bij die selectie worden uiteraard de aanbestedingsregels gevolgd.

Pagina 5 Externe partijen/stakeholders:

Vraag 5: Op pagina 5 wordt genoemd dat Participatie en draagvlak in dit geval bijzonder belangrijk is (gezien financiële consequenties voor woningeigenaren, bedrijven en verhuurders). Op welke manier mogen zij participeren? In de tabel zie hieronder is aangegeven dat ze betrokken worden bij informatieavonden, inspraak krijgen en “participatie”. Waarom geen prominente rol of vertegenwoordiging in stuur-/projectgroep?

Inwoners (huiseigenaren, verhuurders), bedrijven (kleinverbruikers).	Betrokken bij informatieavonden, inspraak, participatie
Bedrijven (groter dan kleinverbruikers)	
Buurtverenigingen, milieuclubs, LTO, huurdersvereniging, etc	Betrokken bij informatieavonden, inspraak, participatie

Antwoord:

De transitievisie warmte geeft een planning voor het ‘van het aardgas af’ gaan van de wijken. Is dat vóór 2030 dan wordt aangegeven welke toekomstige warmtevoorziening(en) kansrijk zijn, met een indicatie van de mogelijke kosten. De transitievisie warmte beschrijft de groten lijnen, is betrekkelijk grofmazig, op CBS-wijkniveau. Voor de burger, woning- en gebouweigenaar (m/v), speelt het individuele belang in de transitievisie warmte minder. Voor hen is daarom de participatie in dit proces beperkt tot ‘meeweten’ en ‘meepraten’. Dat wordt vormgegeven in publieksavonden in de burger wordt geïnformeerd over de transitievisie warmte en zij daarop kunnen reageren. Ook kunnen zij reageren naar aanleiding van de ter inzagelegging van de concept- transitievisie warmte.

De rol van de woning- en gebouweigenaren verandert in meewerken/meebeslissen bij de wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Deze plannen zijn veel concreter over de warmtetransitie in de wijken; per woning/gebouw, alternatief warmtesysteem en tijdstip van omschakeling.